

Obsah

Úvod	9
Masová média v proměnách času a společnosti.....	9
1. Masová média jako historické téma	13
1.1 Co jsou masová média.....	15
1.1.1 Masová média.....	16
1.1.2 Tisk.....	16
1.1.3 Film a kinematografie.....	17
1.1.4 Vysílací média	18
1.1.5 Internet.....	18
1.1.6 Vztah masových médií a žurnalistiky	19
1.1.7 Žurnalistika jako povolání.....	20
1.2 Přístupy k dějinám masových médií	22
1.2.1 Masová média jako součást vývoje lidské komunikace	23
1.2.2 Sociálně historický přístup k dějinám médií.....	25
1.3 Periodizace dějin českých médií	29
2. Počátky rozvoje tištěných médií	31
<i>Od poloviny 15. století do 80. let 18. století</i>	
2.1 Evropa od Gutenbergova vynálezu k Velké francouzské revoluci.....	31
2.1.1 Vznik moderních společností.....	33
2.1.2 Od renesance k osvícenství.....	35
2.1.3 Počáteční rozvoj tisku od poloviny 15. století.....	37
2.1.4 Počátky periodického tisku.....	40
2.2 České země od Jiřího z Poděbrad po josefínské reformy	41
2.2.1 Od pozdní gotiky k humanismu	45
2.3 Rozvoj tištěných médií v českých zemích do sklonku 18. století	47
2.3.1 Jan Amos Komenský: zárodky reflexe médií	56
3. Tisk jako faktor národního sebeuvědomování	59
<i>Od 90. let 18. století do 40. let 19. století</i>	
3.1 Evropa a svět Velké francouzské revoluce, Napoleona a první poloviny 19. století.....	59
3.1.1 Sebeuvědomování evropských národů	63
3.1.2 Preromantismus.....	64

3.1.3	Romantismus.....	64
3.1.4	Realismus	65
3.1.5	Tisk v 19. století.....	65
3.2	České země v období počátků moderního národního vědomí.....	66
3.2.1	Národní sebeuvědomování v českých zemích.....	68
3.2.2	Kulturní život v českém prostředí	70
3.3	Český periodický tisk od Kramera k Havlíčkovi.....	72
3.3.1	Odborné a vědecké časopisy	82
4.	Vznik a rozvoj politického tisku v Čechách.....	85
	<i>Od sklonku 40. let do počátku 90. let 19. století</i>	
4.1	Evropa a svět v roce 1848 a ve druhé polovině 19. století	85
4.1.1	Rok 1848	86
4.1.2	Druhá polovina 19. století v Evropě a ve světě.....	88
4.2	České země od roku 1848 do přelomu 80. a 90. let 19. století.....	93
4.2.1	Kulturní a umělecký život v 2. polovině 19. století.....	97
4.3	Tisk v českých zemích ve druhé polovině 19. století.....	98
4.3.1	Tisk v českých zemích během revolučních let a jejich dozvuků.....	99
4.3.2	Tisk v době neoabsolutistické represe 1851–1860.....	107
4.3.3	Český tisk a česká žurnalistika v letech 1860–1889	109
5.	Rozvoj tisku politických stran	123
	<i>Od 90. let 19. století do vzniku Československa v říjnu 1918</i>	
5.1	Evropa a svět od zlaté éry technického rozvoje ke světové válce	123
5.1.1	Fin de siècle.....	126
5.1.2	Secese	128
5.1.3	Tisk jako průmyslové odvětví.....	129
5.1.4	Nástup kinematografie	130
5.1.5	Masová média a válečná propaganda.....	131
5.2	Od punkta ke vzniku samostatného státu.....	132
5.2.6	Kulturní život na počátku nového století	134
5.3	Česká média na přelomu století	136
5.3.1	Tisk národně liberálního tábora	140
5.3.2	Tisk sociálnědemokratického tábora	143
5.3.3	Tisk katolického tábora.....	145
5.3.4	Tisk agrárního tábora	146
5.3.5	Tisk národně sociálního tábora	147
5.3.6	Český tisk mimo české země	148
5.3.7	Média v období první světové války	149
6.	Média v meziválečném Československu	151
	<i>Od roku 1918 do roku 1938</i>	
6.1	Evropa a svět mezi dvěma válkami.....	151
6.1.1	Kultura a umění po válce a proti válce.....	153
6.1.2	Nástup rozhlasového vysílání.....	154
6.2	Dvě desetiletí samostatného Československa	154
6.2.1	Kulturní život první republiky.....	156
6.3	Česká média v meziválečném období.....	157
6.3.1	Struktura tištěných médií v meziválečném Československu	158
6.3.2	Velké vydavatelské koncerny první republiky	165

6.3.3	Bulvární tisk	172
6.3.4	Tiskové kanceláře v samostatném Československu	175
6.3.5	Novinářské organizace	176
6.3.6	Rozvoj rozhlasového vysílání	177
6.3.7	Počátky televizního přenosu obrazu	182
7.	Média během druhé republiky a protektorátu.....	183
	<i>Od roku 1938 do roku 1945</i>	
7.1	Evropa a svět od Mnichova do jara 1945.....	183
7.1.1	Postavení médií během druhé světové války	187
7.2	Druhá republika a protektorátní období	189
7.2.1	Období druhé republiky.....	189
7.2.2	Období protektorátu	191
7.3	Česká média v období druhé republiky	193
7.4	Média v době Protektorátu Čechy a Morava	195
7.4.1	Cenzura protektorátního tisku	197
7.4.2	Legální tisk a aktivističtí novináři.....	199
7.4.3	Rozhlas v Protektorátu Čechy a Morava	208
7.4.4	Domácí ilegální tisk.....	209
7.4.5	Média působící v zahraničí a ze zahraničí	211
8.	Média v procesu společenské obnovy a politické polarizace	215
	<i>Od roku 1945 do roku 1948</i>	
8.1	Evropa a svět po roce 1945	215
8.1.1	Kultura a literatura po roce 1945	217
8.1.2	Poválečná obnova médií.....	217
8.2	Necelé a krátké tři roky obnoveného Československa	218
8.3	Média v obnoveném Československu	221
8.3.1	Personální očista českých médií	224
8.3.2	Organizační a strukturální změny po roce 1945.....	226
8.3.3	Média v politickém zápase třetí republiky	239
9.	Média ve službách budování socialismu a studené války	243
	<i>Od roku 1948 do druhé poloviny 50. let 20. století</i>	
9.1	Evropa a svět rozdělené mezi Východ a Západ	243
9.1.1	50. léta v umění: Výraz generačního postoje.....	245
9.1.2	Poválečný film	246
9.1.3	Televize a politika	246
9.2	Československo mezi únorovým převratem a XX. sjezdem KSSS	247
9.2.1	Budovatelské umění	250
9.2.2	Umělecké alternativy.....	250
9.3	Média v období budování socialismu.....	251
9.3.1	Role médií v únoru 1948	251
9.3.2	Změny v médiích po únoru 1948	254
9.3.3	Vývoj periodického tisku	258
9.3.4	Rozhlasové vysílání od února 1948 do poloviny 50. let	269
9.3.5	Počátky televizního vysílání	270
9.3.6	Exilová periodika a vysílání ze zahraničí.....	274

10. Liberalizace médií a veřejného života	277
<i>Od druhé poloviny 50. let 20. století do roku 1969</i>	
10.1 Evropa a svět v zajetí studené války, snů a nadějí.....	277
10.1.1 Umění a nový životní styl.....	280
10.1.2 Odpovědnost umělce	281
10.1.3 Film 60. let	281
10.1.4 Rozvoj televize.....	282
10.1.5 Rozvoj studia médií.....	282
10.2 Československo na cestě k Pražskému jaru a jeho konci.....	283
10.3 Česká média v období „tání“	289
10.3.1 Proměny periodického tisku od druhé poloviny 50. let do roku 1967.....	290
10.3.2 Vývoj rozhlasového a televizního vysílání do roku 1967.....	296
10.3.3 Žurnalistika na cestě k profesionalizaci.....	302
10.4 Demokratizace médií v době Pražského jara	304
10.4.1 Mediální politika ÚV KSČ a média.....	305
10.4.2 Média v období Pražského jara a po okupaci.....	307
11. Média jako výraz i nástroj normalizace	317
<i>70. a 80. léta 20. století</i>	
11.1 Evropa a svět od letu na Měsíc ke konci studené války	317
11.1.1 Nástup postmodernismu v umění.....	319
11.1.2 Masová média 70. a 80. let.....	321
11.2 Československo v době normalizace	323
11.3 Média v ČSSR od potlačení Pražského jara do roku 1989	326
11.3.1 Nástup normalizace v médiích.....	326
11.3.2 Média v „bezčasí“ konsolidovaných poměrů.....	335
12. Epilog: Vývoj médií po roce 1989	353
<i>Poslední dekáda 20. století a výhled do 21. století</i>	
12.1 Evropa a svět po pádu železné opony	353
12.1.1 Kultura a umění 90. let	356
12.1.2 Internet a umělecká tvorba	358
12.1.3 Nástup internetové komunikace.....	359
12.2 Československo a Česká republika ve sjednocující se Evropě.....	361
12.2.1 Proměny kulturního života po roce 1989	364
12.3 Česká média v 90. letech.....	365
12.3.1 Česká média v době konce studené války.....	365
12.3.2 Demokratizace a komercializace českých médií.....	367
12.3.3 Internetizace a digitalizace	380
12.3.4 Závěrem: hlavní rysy českých médií	381
Summary.....	383
Použitá literatura.....	385
Rejstřík věcný.....	397
Rejstřík jmenný.....	423